

**Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd
om grishållning inom lantbruket m.m.;**

SJVFS 2017:25

Saknr L 106

Utkom från trycket
den 6 november 2017

beslutade den 3 november 2017.

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 2, 4, 8 a, 15, 17 och 18 §§ djurskyddsförordningen (1988:539) följande. Dessutom beslutar Jordbruksverket följande allmänna råd.

Innehållsförteckning

1 kap. Inledande bestämmelser	s. 2
Definitioner	s. 2
2 kap. Tillsyn och skötsel.....	s. 4
Tillsyn.....	s. 4
Skötsel	s. 4
3 kap. Utfodring och vattentilldelning.....	s. 5
Foder och dricksvatten	s. 5
Anordningar, installationer och utrymme	s. 6
4 kap. Stallmiljö.....	s. 7
Renhållning och strö.....	s. 7
Stallklimat och luftkvalitet	s. 8
Dagsljusinsläpp och belysning	s. 9
Buller	s. 10
5 kap. Utrymmen och utrustning.....	s. 10
Utrymmen.....	s. 10
Golv	s. 13
Brandskydd och elsäkerhet.....	s. 14
6 kap. Utevistelse	s. 14
Utomhusytor.....	s. 14
Utegångsdjur	s. 15
Ikraftträdanden.....	s. 15

¹ Jfr rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur (EGT L 221, 8.8.1998, s. 23, Celex 31998L0058) senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 806/2003 (EGT L 122, 16.5.2003, s. 1, Celex 32003R0806) och rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning (EGT L 47, 18.2.09, s. 5 Celex 32008L0120). Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1 Celex 32015L1535).

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539).

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av grisar inom lantbruket m.m.

3 § Grisar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (1988:534) eller djurskyddsförordningen (1988:539).

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

1. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
2. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
3. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
4. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad av stallar om länsstyrelsen vid prövningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 § Ord eller uttryck som används i denna författning har följande betydelse:

allmänna råd: definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende,

dB: enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet,

djurhållare: fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt,

dränerande golv: ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska,

foderliggbås: bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur,

forcerad ventilation: ventilationsflöden som överstiger 100 m³/h per slaktgris,

förvaringsutrymme: en bur eller annan behållare, ett rum, en inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls,

gödseldränerande golv: se dränerande golv,

hydda: flyttbart mindre stall som placeras utomhus med liggplatser för grisar,
hårdgjord yta: ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material,

kontinuerlig uppfödning: hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand,

konventionell uppfödning i grisionsbox: suggan hålls lösgående tillsammans med smågrisarna i en box. Smågrisarna har tillgång till avskilt ligg- och utfodringsutrymme som är skyddat mot drag och som oftast är uppvärmsbart,

liggarea: avser boxareor som är godkända som liggytor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning,

liggbås: bås som endast är liggplats för lösgående djur,

ligghall: stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det,

omgångsuppfödning: hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt,

ppm: koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million),

slaktgrisar: grisar mellan ca 35 kg och slaktvikt,

spalt: mellanrummet mellan stavar i ett spaltgolv,

spaltgolv: spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra,

stall: byggnad för hållande av djur,

stallavdelning: del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar,

ströad liggbås: en bås försedd med strö som i regel kräver daglig tillsyn och daglig utgödsling. Förbrukat och blött strömedel ersätts med nytt,

ströbädd: en bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd,

termisk komfort: djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse,

totalarea: begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning,

urindränerande golv: se dränerande golv,

utgångsdjur: djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker,

växande grisar: avvanda grisar med en vikt upp till ca 130 kg,

ätbås: bås som endast är ätplats för lösgående djur, samt
övertemperatur: skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur.

2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL

Tillsyn

1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurens välbefinnande.

2 § Personer som har hand om grisar ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

3 § Grisar ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade grisar samt grisar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högräktiga suggor eller gyltor, särskilt vid tiden kring förlossningen.

4 § Grisar ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

5 § Klövarna på vuxna grisar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

6 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Uppfödning av växande grisar bör ske omgångsvis.

Grisar som väger mindre än 20 kg bör inte föras samman med grisar från andra besättningar.

Smågriskullarna bör efter eventuell kullutjämning hållas samman under tillväxttiden. En gris som har nedsatt förmåga att hävda sig i en smågriskull bör dock avlägsnas och inhysas i en miljö som är bättre anpassad för grisen.

7 § Grisar ska hållas tillfredsställande rena.

8 § Grisar ska hållas i par eller grupp. Under veckan före grisning och under grisning får dock suggor och gyltor hållas individuellt och utom synhåll för andra grisar.

Första stycket gäller inte galtar som hålls individuellt i boxar under förutsättning att galtarna kan höra, känna lukten av och se andra grisar.

9 § En gris som är särskilt aggressiv mot andra grisar får tillfälligt hållas individuellt i box som den kan vända sig i utan svårigheter.

10 § En digivande suggas rörelsefrihet får begränsas under smågrisarnas första levnadsdagar genom användande av skyddsgrind eller motsvarande anordning om hon uppvisar ett aggressivt eller onormalt beteende som utgör en uppenbar skaderisk för smågrisarna.

Skyddsgrind eller motsvarande anordning får också användas under det dagliga skötselarbetet om soggans beteende utgör en uppenbar skaderisk för skötaren samt när soggan hanteras för vård och behandling.

Grupphållna soggor och gyltor får stängas in i bås när de utfodras eller när de hanteras för vård och behandling.

11 § En gris rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid grisen eller att grisen binds samman med ett annat djur. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av grisens kropp binds samman såvida det inte sker i behandlingssyfte där grisen annars riskerar att skadas eller på annat sätt riskerar att utsättas för lidande. Om olika delar av grisens kropp binds samman får det inte vara utfört på ett sätt som är plågsamt för grisen och inte heller begränsa grisens rörelsefrihet mer än vad som är nödvändigt för behandlingen.

12 § Vid drivning ska grisar hanteras lugnt. Grisar ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 2 kap. 12 § och 3 § djurskyddsförordningen

Grisstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av grisarna underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.

Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.

Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

Drivning av grisar bör inte ske genom koppling till fordon.

13 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

14 § Föremål och ämnen som kan skada grisarna ska förvaras så att de är oåtkomliga för grisarna.

3 KAP. UTFODRING OCH VATTENTILLDELNING

Foder och dricksvatten

1 § Grisar ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Smågrisar får inte avvänjas förrän de uppnått 28 dagars ålder och ska då ha vant sig vid tillskottsfoder. Smågrisar får dock avvänjas upp till sju dagar tidigare under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll² med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt med särskild hälsokontroll av smågrisar.
2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet² ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.

² Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

3. Smågrisarna föds upp omgångsvis under digivningsperioden. Efter digivningsperioden flyttas de avvanda grisarna till en annan stallavdelning där de föds upp omgångsvis. Under dessa perioder blandas inte grisarna med grisar från andra djurgrupper.
4. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 är tomma på djur i minst fem dygn mellan varje djuromgång samt är rengjorda och desinficerade innan en ny omgång djur sätts in.
5. Vid kullutjämning under digivningsperioden flyttas inte någon smågris till en smågriskull där smågrisarna är äldre än 2 dygn.
6. När smågrisarna avväns äter de speciellt anpassat tillskottsfoder i tillräcklig mängd. Tillskottsfodret ska vara mjölkbaserat.
7. I varje djuromgång har högst 10 % av smågrisarna en avvänjningsålder som understiger 26 dygn.
8. Vid avvänjningen har smågrisarna en för sin ålder normal vikt.
9. Efter avvänjning förekommer inga beteendestörningar så som flanksugning, eller svansbitning annat än undantagsvis.
10. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 3 har anläggning för tillskottsvärme.
11. Reservelverk finns på anläggningen.

3 § Grisar ska ha fri tillgång till dricksvatten.

Anordningar, installationer och utrymme

4 § Utfodrings- och dricksvattensystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att djuren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar djuren.

Allmänna råd till 3 kap. 4 §

Främre delen av båsavskiljarna i ätbås och foderliggbås bör vara täta.

5 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas för fler grisar än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

6 § Minsta utrymme per djur vid rak foderplats vid samtidig utfodring av gruppållna grisar anges i tabell 1.

Tabell 1

	Utfodringsplats, m
Växande grisar, 10-130 kg	$= 0,164 + \frac{\text{vikt (kg)}}{538}$
Gylta eller liten sugga	0,45
Normalstor eller stor sugga	0,50

7 § Vattenförsörjning för gruppållna grisar anges i tabell 2.

Tabell 2

	Antal digivande suggor per		Antal övriga grisar per	
	vattenkopp	vattennippel	vattenkopp	vattennippel
Torrutfodring	20	10	40 ¹⁾	20
Blötutfodring	40 ¹⁾	20	80 ¹⁾	40 ¹⁾

¹⁾ Dock minst två vattenställena i grupper över 30 grisar.

4 KAP. STALLMILJÖ

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig uppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

4 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.

Allmänna råd till 4 kap. 4 §

Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. Vid uppfödning i konventionell grisningsbox bör strömedlet också ge ett skyddande liggunderlag för suggan och smågrisarna under smågrisarnas första levnadsvecka.

5 § Under veckan före grisning ska suggor och gyltor ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobyggnadsbeteenden.

Allmänna råd till 4 kap. 5 §

Utgödslingssystem i stallavdelningar med konventionella grisningsboxar bör vara avpassat för hantering av stora strömängder.

Stallklimat och luftkvalitet

6 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 6 §

Slaktgrisstallar bör vara utrustade med duschsystem eller andra anordningar som kan ge djuren svalka under den varma årstiden.

Värmeisolerade stallar för växande grisar bör vara utrustade med anläggning för tillskottsvärme under den kalla årstiden.

7 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern endast undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa luftfuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

8 § I ett stall får grisar endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

9 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

10 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.

Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.

11 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

12 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar för grisar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för

1. övertemperatur,
2. strömavbrott,
3. fel på larmanordningen, och
4. fel på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Första stycket gäller inte om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott i avdelningar med plats för högst;

- a) 30 digivande suggor med smågrisar,
- b) 330 avvanda grisar upp till 35 kg,
- c) 150 slaktgrisar, eller
- d) 100 övriga grisar.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

13 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

14 § Fönster som grisarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

15 § Grisstallar som saknar fönster för dagsljus och som var i bruk före den 1 juli 1989 behöver inte förses med fönster om inte förprövningspliktig till- eller ombyggnad genomförs.

16 § Grisar ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebestånd.

Grisar ska under en sammanhängande tidsperiod på minst 8 timmar per dygn hållas i en miljö där ljusintensiteten är minst 40 lux.

17 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

18 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar grisarnas hälsa menligt.

I stallar får grisar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I stallar med slaktgrisar får dock bullernivån 65 dBA överstigas vid forcerad ventilation då väderleken kräver detta under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA.

5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING

Utrymmen

1 § Grisar som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utegångsdjur och för grisar som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att grisarnas behov av termisk komfort tillgodoses.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För grisar utom utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För utegångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utegångsdjur bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för den gris som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § I stallar för slaktgrisar med kontinuerlig uppfödning får en stallavdelning hålla högst 200 slaktgrisar. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får högst 400 slaktgrisar hållas i samma stallavdelning. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning där rekrytering av slaktgrisar sker från mer än en besättning men högst tre besättningar får dock upp till 600 grisar hållas i samma stallavdelning under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll³ med plan och riktlinjer som godkänts av Jordbruksverket.
2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet³ ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjer.

³ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

3. Stallavdelningen är rengjord, desinficerad samt därefter tom på djur i minst 5 dygn innan insättning av en ny djuromgång påbörjas.
4. Insättning av en djuromgång sker inom en tidsperiod på 5 dygn.

En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.

3 § I ett stall ska grisar ha tillgång till utrymme som ger dem möjlighet att utnyttja olika delar av utrymmet för att ligga, äta och gödsla.

4 § Inför grisning ska suggor och gyltor kunna disponera utrymmet i en grisningsbox så att de kan utföra bobyggnadsbeteenden.

5 § Vid konventionell uppfödning i grisningsbox ska smågrisar under den första levnadsmånaden ha en liggplats som är avskild från suggan.

6 § Minsta utrymme per djur i hyddor eller boxar utan liggbås eller foderliggbås för vuxna djur anges i tabell 3.

Tabell 3

		Ströad liggbox ¹⁾		Ströbäddsbox	Minsta boxsida m
		Liggarea ³⁾ m ²	Totalarea ⁴⁾ m ²		
<i>Galt</i>		6	7 ²⁾	7	
<i>Digivande sugga</i>		4 ^{5) 6)}	6 ^{5) 6)}	7	
<i>Sinsugga</i>	<i>< 6 djur / grupp</i>	1,1	2,48	2,5	2,4
	<i>6-39 djur / grupp</i>	1,1	2,25	2,5	2,8
	<i>≥ 40 djur / grupp</i>	1,1	2,05	2,5	2,8
<i>Dräktig gylta</i>	<i>< 6 djur / grupp</i>	0,9	1,81	enligt 8 §	2,4
	<i>≥ 6 djur / grupp</i>	0,9	1,64	enligt 8 §	2,8

¹⁾ En box eller hydda får inte inom angiven area vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen, hyddan eller avgränsad gödselgång.

²⁾ 10 m² om betäckning sker i boxen.

³⁾ Liggarean får inte vara försedd med dränerande golv på annat sätt än vad som framgår av 14 §.

⁴⁾ Ätbås får inräknas i totalarean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt.

⁵⁾ Fodertråg får inräknas i arean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt.

⁶⁾ Upp till 0,5 m² av angiven area får i anslutning till boxväggarna göras otillgänglig för smågrisarna.

7 § Minsta utrymme i gemensambox med foderliggbås anges i tabell 4.

Tabell 4

Djurkategori	Totalarea ¹⁾ per djur, m ²	Gångbredd	
		Mellan båsråd och vägg, m	Mellan två båsrader, m
<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,52	2,60 ²⁾	3,00
<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,94	2,80 ³⁾	3,00

¹⁾ Foderliggbås får inräknas i totalarean.

²⁾ I boxar med högst 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,00 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 9,60 m² och med en kortaste sida på minst 2,40 m.

³⁾ I boxar med 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,20 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 11,75 m² och med en kortaste sida på minst 2,80 m.

8 § Minsta utrymme per djur i boxar med växande grisar, 10 - 130 kg anges i tabell 5.

Tabell 5

	Liggarea, m ²	Totalarea, m ²
<i>Ströad liggbox ¹⁾</i>	$= 0,10 + \frac{\text{vikt (kg)}}{167}$	$= 0,17 + \frac{\text{vikt (kg)}}{130}$
<i>Ströbäddsbox ¹⁾</i>		$= 0,20 + \frac{\text{vikt (kg)}}{84}$

¹⁾ En box får inte inom angivna areor vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen eller avgränsad gödselgång.

9 § Minsta utrymme per djur i ligghall eller hydda för grisar som hålls som utegångsdjur ska vara lika med liggarean i ströad liggbox.

10 § Minsta utrymme i bås anges i tabell 6.

Tabell 6

		Längd, m	Bredd, m
<i>Liggbås, foderliggbås</i>	<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00	0,60
	<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00	0,70
<i>Ätbås</i>	<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,45
	<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,50

¹⁾ Inklusive utrymme för utfodring. Dock får tråg inte inkräkta mer än 0,3 m i båset.

11 § Bås för gruppållna grisar ska vara utrustat med en skyddsanordning baktill som hindrar grisarna från att skada varandra.

Golv

12 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

13 § Grisarnas liggplats får inte bestå av göseldränerande golv.

14 § Minst tre fjärdedelar av föreskriven liggarea i en ströad liggbox för digivande sugga ska bestå av ett golv som inte är dränerande golv. Denna del av liggarean ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Övrig del av den föreskrivna liggarean får bestå av dränerande golv med en största spaltöppning på 11 mm och med en minsta stavbredd på 11 mm. Om det dränerande golvet är av betong ska stavbredden dock vara minst 80 mm.

15 § Mått för dränerande spaltgolv av betong och spaltgolvskassetter av betong anges i tabell 7.

Tabell 7

	Största spalt, mm	Stavbredd, mm	Ungefärligt viktintervall, kg
<i>Födelse – avvänjning</i>	11	50	- 9
<i>Avvänjning – 10 veckor</i>	14	50	9 - 25
<i>10 veckor – 120 kg</i>	18	80	25 - 120
<i>Vuxna grisar</i>	20	80	> 120

Brandskydd och elsäkerhet

16 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för djuren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 16 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

17 § Belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som grisarna kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

18 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 KAP. UTEVISTELSE**Utomhusytor**

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte användas.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

3 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

4 § Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden ska ha tillgång till plats som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd.

Allmänna råd till 4 § djurskyddslagen

Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden bör ha tillgång till gyttebad.

Utegångsdjur

5 § Endast grisar som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utgångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för grisarna.

6 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 6 §

En ligghall för utgångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.

Ikraftträdandebestämmelser

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 december 2017 då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m. upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

LEIF DENNEBERG

Gunnar Palmqvist
(Avdelningen för djurskydd och hälsa)